

Nota van inspraak

**Partiële herziening Beleidsregel agrarische berekening uit
grondwater bij schaarste**

2021

Waterschap Aa en Maas
Behoort bij besluit nr. 58056
d.d. 16 maart 2021
Het dagelijks bestuur mij bekend,
de dijkgraaf,

Nota van inspraak

Partiële herziening Beleidsregel agrarische beregening uit grondwater bij schaarste 2012

1 Inleiding

Aanleiding

De waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel hebben gezamenlijk één beleid ten aanzien van het gebruik van grondwater voor beregening en hebben sinds 2015 ook gezamenlijk een gelijklopende keur met gelijklopende algemene regels en beleidsregels. Actualisatie van de regelgeving vindt eveneens gezamenlijk plaats.

De grondwaterstand in Noord-Brabant laat in de afgelopen jaren een licht dalende trend laat zien. Deze trend is een risico voor het halen van doelen voor de Kaderrichtlijn Water. Naast het beheersen van het gebruik van grondwater, is het eveneens noodzakelijk om te borgen dat het grondwater voldoende aangevuld wordt door meer water te conserveren en te doen infiltreren ter aanvulling van grondwater. Het ombouwen van de zogenaamde 5%-regeling tot een noodmaatregel draagt hieraan bij. De partiële herziening is bij elk van de drie waterschappen gelijktijdig ter inzage gelegd.

Verloop van de inspraak

Het dagelijks bestuur van waterschap Aa en Maas heeft op 21 december 2020 de volgende ontwerpbesluiten vastgesteld:

1. Ontwerp-besluit "Tweede partiële herziening Beleidsregel agrarische beregening uit grondwater bij schaarste";

Deze ontwerpbesluiten zijn op 21 december 2020 gepubliceerd en vanaf dat moment konden belanghebbenden tot en met 1 februari 2021 een zienswijze indienen. Hierop zijn bij waterschap Brabantse Delta, waterschap De Dommel en waterschap Aa en Maas gezamenlijk vier zienswijzen ontvangen.

2 Zienswijzen

Zienswijze 1

Indiener: Stichting Werkgroep Behoud de Peel

Datum: 29 december 2021

Zienswijze:

"Met deze herziening beoogt u om de zogenaamde '5%-regeling' iets aan te scherpen.

Stichting Werkgroep Behoud de Peel is van mening dat een veel fundamentele wijziging van het beleid binnen de hydrologische beschermingszones noodzakelijk is. De beschermingszones zijn ingesteld ter bescherming van de natuur. Het is daarom heel vreemd dat het beregeningsverbod alleen geldt voor grasland en niet voor andere teelten."

"Nogmaals: binnen de beschermingszones zou het beleid veel meer gericht moeten zijn op bescherming van de natuur. Nu wordt de bescherming opgeheven, juist wanneer de natuur die het hardste nodig heeft. Een algehele wijziging van het beregeningsbeleid is ons inziens noodzakelijk."

Beoordeling:

Het klopt dat een echt ander beleid veel meer vergt dan alleen de stap die nu gezet wordt. Het maken van nieuw beleid en het invoeren ervan is geen sinecure en vraagt de nodige tijd om dat te bedenken, uit te werken en in te voeren. Zeker als daar ook nog passende beoordelingen e.d. bij komen kijken. Het is gezien de urgentie van het vraagstuk niet wenselijk om in de tussentijd helemaal geen acties te ondernemen. Daarom is in het Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg van september 2020 samen met onze waterpartners afgesproken om vooruitlopend op dat alles, vóór het komende groeiseizoen, alvast een aantal acties te nemen om beter voorbereid te zijn dan nu voor een volgende droogte mocht die weer komen. Wetende dat die acties maar een aanzet vanuit de bestaande kaders is.

Advies:

De beleidsregel niet te wijzigen naar aanleiding van de ingediende zienswijze.

Zienswijze 2

Indiener: anoniem 1

Datum: 31 januari 2021

Zienswijze:

"Het aandeel dat met het toepassen van de 5% regeling extra aan grondwater wordt onttrokken is verwaarloosbaar. Ik vind het vreemd dat er nu al weer een wijziging wordt doorgevoerd in de partiële wijziging van 2017. Verder is het nog steeds vreemd dat er voor het beregenen van grasland voor vergunninghouders een andere regeling bestaat dan voor degenen die mogen beregenen met een melding. Met andere woorden waarom nog steeds onderscheid tussen grasland en bouwland. Bovenstaande is mijn eerste bezwaar.

"Het tweede bezwaar gaat over de tekst zoals voorgesteld wordt in Bijlage 1 wijzigen 5% regeling onderdeel 2.4 Paragraaf B.1. De afweging zoals wordt voorgesteld bij de ontheffing in een of meerdere deelgebieden is niet concreet genoeg. Alleen de meteorologische vooruitzichten voor de komende periode is voor mij acceptabel. Maar dat is niets nieuws, want bij elke inzet van een beregeningsinstallatie wordt in de boeren praktijk altijd eerst naar de weersvooruitzichten gekeken voordat men tot kostbaar beregenen overgaat. Ook is de tekst : "De toestand van agrarische sector in deelgebied" onvoldoende concreet aangeduid. Wat wordt er mee bedoeld en wat wil men ermee bereiken? Ook moet bij de overige bullits te weten: Toestand Natura 2000-gebieden, natte natuurparels, KRW-waterlichamen en waterstaatswerken in het deelgebied veel duidelijker en concreter in de beleidsregels opgenomen worden wanneer iets kritiek is.

Want dan alleen kan er een objectieve afweging gemaakt worden voor de inzet van de 5% regeling.

Beoordeling:

Eerste bezwaar:

Het klopt dat een echt ander beleid veel meer vergt dan alleen de nu voorgestelde aanpassing van de 5% - regeling tot noodmaatregel.. Het maken van nieuw beleid en het invoeren ervan is geen sinecure en vraagt de nodige tijd om dat te bedenken, uit te werken en in te voeren. Zeker als daar ook nog passende beoordelingen e.d. bij komen kijken. Het is gezien de urgentie van het vraagstuk niet wenselijk om in de tussentijd helemaal geen acties te ondernemen. Daarom is in het Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg van september 2020 samen met onze waterpartners afgesproken om vooruitlopend op dat alles, vóór het komende groeiseizoen, alvast een aantal acties te nemen om beter voorbereid te zijn dan nu voor een volgende droogte mocht die weer komen. Wetende dat die acties maar een aanzet vanuit de bestaande kaders is.

Tweede bezwaar:

Door de nieuwe toegepaste statistiek is de regeling aangepast aan het huidige klimaat. Daarbij zijn de gebruikte criteria voor de berekeningsmethode duidelijk.

De regeling is echter een noodvoorziening en geen recht. Het dagelijks bestuur besluit op het moment van overschrijding van de criteria of de regeling wel of niet toegepast wordt. We gebruiken hier onder andere meteodata en grondwaterstanden voor, maar ook de signalen die we uit het veld krijgen en (actief) ophalen. Bovendien kan de toestand (KRW, N2000, agrarische sector, etc.) per gebied anders zijn en kun je dus ook om deze reden niet standaard in een beleidsregel aangeven hoe exact je de afweging maakt.

Met deze gegevens wordt een advies opgesteld waarover het dagelijks bestuur een gewogen besluit neemt.

Advies:

De beleidsregel niet te wijzigen naar aanleiding van de ingediende zienswijze.

Zienswijze 3

Indiener: ZLTO

Datum: 1 februari 2021

Zienswijze:

“Met teleurstelling moeten wij constateren dat de nieuwe beleidsregel getuigt van een fragmentarische en onevenwichtige benadering. Het helpt ons en u niet om draagvlak te vinden voor ontwikkelingen in het grondwaterbeleid, die we de komende periode bespreken in het Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg.

Gelet op de discussies in de afgelopen jaren over de 5%-regeling was het logisch geweest dat gelijktijdig met de nieuwe regeling aan de betreffende agrariërs een aanbod zou worden gedaan om de inperking te compenseren of te mitigeren. Daarbij denken we onder meer aan andere vormen van watervoorziening en/of maatregelen om de beregeningsbehoefte te verminderen. Het einddoel moet zijn dat het rigide oude beregeningsbeleid in de randzones rondom natte natuurgebieden wordt ingetrokken en wordt vervangen door een eigentijds beleid waarin de ondernemer wordt uitgedaagd om bij te dragen aan het water- en bodemsysteem. Een passende beloning hoort daar bij. Het in ontwikkeling zijnde Bedrijfsbodem- en Waterplan (BBWP) kan daarbij een hulpmiddel zijn.

Het behoud van grasland, vooral in zones rondom natte natuurgebieden, wordt door velen als gewenst gezien. Ook door de Brabantse manifestpartners. Door de nu voorliggende beleidsregel zullen graslandboeren zich opnieuw in de hoek gezet voelen als gebruikers van grondwater voor laagwaardige doeleinden. Dit, terwijl juist grasland leidt tot biodiversiteit (ook in de bodem), een aantrekkelijk en afwisselend landschap en lage emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar grond- en oppervlaktewater. Zoals bekend, draagt een beregeningsbeurt tijdens droogte bij aan lage emissies.

De kans is groot dat de nieuwe beleidsregel er mede toe leidt dat grasland wordt omgezet naar akkerbouw of tuinbouw. Wij hebben niet de indruk dat het waterschap daarmee een bijdrage levert aan de maatschappelijke wens tot het behoud van het areaal grasland.

Gelet op het bovenstaande betreuren wij de herziening van de Beleidsregel agrarische beregening bij schaarste. Wij vinden het onverstandig en ontijdig

Beoordeling:

Het klopt dat een echt ander beleid veel meer vergt. Het maken van nieuw beleid en het invoeren ervan is geen sinecure en vraagt de nodige tijd om dat te bedenken, uit te werken en in te voeren. Zeker als daar ook nog passende beoordelingen e.d. bij komen kijken. Het is gezien de urgentie van het vraagstuk niet wenselijk om in de tussentijd helemaal geen acties te ondernemen. Daarom is in het Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg van september 2020 samen met onze waterpartners afgesproken om vooruitlopend op dat alles, vóór het komende groeiseizoen, alvast een aantal acties te nemen om beter voorbereid te zijn dan nu voor een volgende droogte mocht die weer komen. Wetende dat die acties maar een aanzet vanuit de bestaande kaders is.

Advies:

De beleidsregel niet te wijzigen naar aanleiding van de ingediende zienswijze.

Zienswijze 4

Indiener: Brabantse Milieu Federatie

Datum: 1 februari 2021

Zienswijze:

“Met deze herziening scherpt u de '5%-regeling' binnen het beregeningsbeleid iets aan. De Brabantse Milieufederatie, Vereniging Natuurmonumenten en Brabants Landschap zijn echter van mening dat een veel fundamenteelere wijziging van het beleid nodig is om de watertransitie tot stand te brengen.

De aanscherping van de '5%-regeling' is een stap in de goede richting, maar is niet genoeg om de trend in de toenemende onttrekking voor beregening te keren. Temeer daar er een trend is naar intensivering van teelten zoals boomkwekerijen, lilieteelt, potplantkwekerijen en intensieve groenteteelt waar eerst grasland was. Hierdoor heeft het huidige standstill beleid en een beregeningsverbod voor alleen grasland steeds minder effect. In de zone rondom natuur heeft teeltintensivering bij gelijkblijvend beleid een toename in beregening en dus verdroging tot gevolg.

U werkt aan een grondwaterstandverhoging van minimaal 10 cm. Dat kan een positief effect hebben op de beregeningsbehoefte, die mogelijk afneemt als er langer voldoende water in de bodem aanwezig is. Wij verzoeken u echter met klem om niet te wachten met het aanpassen van het beregeningsbeleid tot de effecten van deze peilverhoging bekend zijn.”

Beoordeling:

Het klopt dat een echt ander beleid veel meer vergt dan alleen deze aanpassing. Het maken van nieuw beleid en het invoeren ervan is geen sinecure en vraagt de nodige tijd om dat te bedenken, uit te werken en in te voeren. Zeker als daar ook nog passende beoordelingen e.d. bij komen kijken. Het is gezien de urgentie van het vraagstuk niet wenselijk om in de tussentijd helemaal geen acties te ondernemen. Daarom is in het Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg van september 2020 samen met onze partners afgesproken om vooruitlopend op dat alles, vóór het komende groeiseizoen, alvast een aantal acties te nemen om beter voorbereid te zijn dan nu voor een volgende droogte mocht die weer komen. Wetende dat die acties maar een aanzet vanuit de bestaande kaders is.

Advies:

De beleidsregel niet te wijzigen naar aanleiding van de ingediende zienswijze.